

Міжнародний досвід законодавчого регулювання рекреаційних зон в США та Європі

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

1) **Правове регулювання та законодавчо-закріплений статус територій, на яких простяглися найбільші природні каньйони світу.**

Розглянувши законодавство країн, на території яких знаходяться найбільші каньйони світу, з'ясувалося, що окремого закону, який регулює відповідні території, немає. В розглянутих країнах ці території входять до складу національних парків (Чорногорія, США, Австралія), природних парків (Мексика), природного заповідника (Південна Африка), ландшафтного заповідника (Перу), транскордонного парку (Намібія), заповідної зони (Непал).

Таблиця 1

Порівняльна таблиця законодавчого регулювання територій, на яких простяглися найбільші каньйони світу

Країна	Природні каньйони	Правове регулювання	Законодавчо закріплений статус території
Республіка Чорногорія	Каньйон річки Тара (The Tara River Canyon) ¹ – каньйон захищається як частина Національного Парку Дурмітор (Durmitor National Park) та є місцем світової спадщини ЮНЕСКО .	Окремого закону, який регулює території природних каньйонів, не знайдено. Закон Про Національні Парки (Zakon o nacionalnim parkovima). ² Урядове агентство Національних парків Чорногорії (Nacionalni parkovi Crne Gore) – здійснює управління парками. ³ Інші нормативно-правові акти, на яких	Конкретно статус каньйону в законі не прописано. В Законі про Національні Парки встановлено кордони Національного Парку Дурмітор, що й включає територію каньйону.

¹ Tara River Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Tara_River_Canyon.

² ZAKON O NACIONALNIM PARKOVIMA [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.nparkovi.me/sajt/images/stories/Zakon_o_nacionalnim_parkovima.pdf.

³ Nacionalni parkovi Crne Gore [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nparkovi.me/sajt/>.

		<p>базується діяльність із захисту та управління природи в Чорногорії:⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> - План управління Національним Парком Дурмітор 2016-2020 рр.⁵ - Закон Про навколишнє середовище (Zakon o životnoj sredini)⁶; - Закон Про охорону природи (Zakon o zaštiti prirode)⁷; 	
<p>Південно-Африканська Республіка</p>	<p>Каньйон Річки Блайд (The Blyde River Canyon).⁸</p> <p>Природній Заповідник Каньйону Річки Блайд (Blyde River Canyon Nature Reserve)⁹ – охороняє територію Каньйону Річки Блайд.</p>	<p>Окремого закону, який регулює території природних каньйонів, не знайдено.</p> <p>Закон Про охоронювані території, 2003¹⁰</p> <p>Агентство з туризму та парків Мпумаланга (Mpumalanga Tourism and Parks Agency (МТРА)) – здійснює управління.¹¹</p> <p>Інші законодавчі акти:</p>	<p>Конкретно статус каньйону в законі не прописано.</p>

⁴ Nature Protection in the legislative framework in Montenegro [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://rm.coe.int/16802fc102>.

⁵ NACIONALNI PARK DURMITOR, PLAN UPRAVLJANJA 2016–2020. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.nparkovi.me/sajt/images/stories/PU_NP_DURMITOR_2016-2020.pdf.

⁶ ZAKON O ŽIVOTNOJ SREDINI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.nparkovi.me/sajt/images/stories/Zakon_o_zivotnoj_sredini.pdf.

⁷ ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.nparkovi.me/sajt/images/stories/Zakon_o_zatiti_prirode.pdf.

⁸ Blyde River Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Blyde_River_Canyon.

⁹ Blyde River Canyon Nature Reserve [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Blyde_River_Canyon_Nature_Reserve.

¹⁰ No. 57 of 2003: National Environmental Management: Protected Areas Act, 2003. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.environment.gov.za/sites/default/files/legislations/nema_amendment_act57.pdf.

¹¹ Mpumalanga Tourism and Parks Agency [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mtpa.co.za/index.php?parks+1811>.

		<ul style="list-style-type: none"> - Закон Про біологічне різноманіття; - Міжнародна конвенція про біорізноманіття. 	
Мексиканські Сполучені Штати	<p>Мідний каньйон (Copper Canyon)¹² – система каньйонів, природний парк, кваліфікується як національний парк, але не має офіційного статусу парку.</p> <p>Має статус світової спадщини UNESCO.</p>	<p>Окремого закону, який регулює території природних каньйонів, не знайдено.</p> <p>Закон Про Екологічний баланс та охорону навколишнього середовища.¹³</p> <p>На території каньйону створені національні парки, наприклад, The Basaseachic Falls National Park, Copper Canyon National Park.</p> <p>Національна Комісія природоохоронних територій¹⁴ - здійснює управління природними зонами.</p>	Статус світової спадщини UNESCO.
Республіка Перу	<p>Каньйон Котахуаші (Cotahuasi Canyon)¹⁵ – територія каньйону входить до ландшафтного заповідника The Cotahuasi</p>	<p>Окремого закону, який регулює території природних каньйонів, не знайдено.</p>	Заповідна територія The Cotahuasi Subbasin – ландшафтний парк створений постановою уряду 2005 року , природній заповідник.

¹² Copper Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://mexicoscoppercanyon.com/tours/>.

¹³ LEY GENERAL DEL EQUILIBRIO ECOLÓGICO Y LA PROTECCIÓN AL AMBIENTE [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://biblioteca.semarnat.gob.mx/janium/Documentos/Ciga/agenda/DOFsr/148.pdf>.

¹⁴ COMISIÓN NACIONAL DE ÁREAS NATURALES PROTEGIDAS, MÉXICO [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.conanp.gob.mx/english.php>.

¹⁵ Cotahuasi Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Cotahuasi_Canyon.

	Subbasin.	Національна Служба природних територій, що знаходяться під охороною (SINANPE)¹⁶ – здійснює управління природними зонами, що знаходяться під охороною.	
	Каньйон Колка (Colca Canyon)¹⁷	-	-
Республіка Намібія	Річковий Рибний Каньйон (Fish River Canyon)¹⁸ – частина каньйону (70 км) входить до Транскордонного Парку Аї-Айс/Риштерсвелд (Ai- Ais/Richtersveld Transfrontier Park)¹⁹ , а частина (90 км) є приватною власністю. Транскордонний Парк Аї-Айс/Риштерсвелд охоплює територію Південної Африки та Намібії	Окремого закону, який регулює території природних каньйонів, не знайдено. Закон Про Збереження природи²⁰ Закон Про Внесення змін до природоохоронного законодавства²¹ Закон Про Екологічне управління²²	-

¹⁶ El Servicio Nacional de Áreas Naturales Protegidas por el Estado [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sernanp.gob.pe/quienes-somos>.

¹⁷ Colca Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Colca_Canyon.

¹⁸ Fish River Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Fish_River_Canyon.

¹⁹ |Ai-|Ais/Richtersveld Transfrontier Park [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/|Ai-|Ais/Richtersveld_Transfrontier_Park.

²⁰ Nature Conservation Ordinance 1975 (Ordinance 4 Of 1975) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.met.gov.na/files/files/Nature%20Conservation%20Ordinance%204%20Of%201975.pdf>.

²¹ Nature Conservation Amendment Act (Act 5 of 1996) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.met.gov.na/files/files/Nature_Conservation_Amendment_Act.pdf.

²² Environmental Management Act 7 of 2007 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.met.gov.na/policies-legislation/acts/191/>.

США	Великий Каньйон (Grand Canyon) – Національний Парк. ²³	Закон Про Національний Парк «Великий Каньйон». ²⁴ Закон Про Розширення Національного Парку «Великий Каньйон». ²⁵ Органічний Закон 1916 р., ²⁶ що створив Службу Національного Парку (National Park Service), яка здійснює управління парком.	Офіційно був Національною Пам'яткою (1908 рік) та з 1919 року законом проголошено – Національний Парк . В 1979 році названо місцем Світової Спадщини UNESCO.
Федеративна Демократична Республіка Непал	Ущелина Калі Гендекі (Kali Gandaki Gorge/Andha Galchi) ²⁷ – ущелина знаходиться в Заповідній Зоні Аннапурна (the Annapurna Conservation Area)	Закони є, але на непальській мові. ²⁸ Управління Заповідною Зоною Аннапурна здійснює Національний фонд збереження природи. ²⁹	
Австралійський Союз	Долина Каперті (Capertee Valley) ³⁰	Закон Про охорону навколишнього середовища та збереження	Частина території є Національним Парком (національний парк Сад Каменів). Інші

²³ Grand Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Grand_Canyon.

²⁴ U.S. Statutes at Large, Vol. 40, Part 1, Chap. 44, pp. 1175-78. "An Act To establish the Grand Canyon National Park in the State of Arizona." S. 390, Public Act No. 277 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.loc.gov/law/help/statutes-at-large/65th-congress/session-3/c65s3ch44.pdf>.

²⁵ Grand Canyon National Park Enlargement Act [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.govtrack.us/congress/bills/93/s1296>.

²⁶ ORGANIC ACT (1916) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.nps.gov/mora/learn/management/upload/ORGANIC-ACT.pdf>.

²⁷ Kali Gandaki Gorge [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Kali_Gandaki_Gorge.

²⁸ Guidelines, Rules, Acts, Policy, Regulation Collection 2073 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dnpwc.gov.np/acts/details/guidelinesdirectives>.

²⁹ Department of National Parks and Wildlife Conservation [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dnpwc.gov.np/acts/details/acts>.

		<p>біорізноманіття 1999 року³¹ - основний закон.</p> <p>Служба Національних Парків та Дикої Природи здійснює управління національними парками, агентство Департаменту екології та зміни клімату Нового Південного Уельсу.</p>	<p>частини також входять до Національних Парків Австралії, наприклад, Національний парк Воллімі (Wollemi National Park).</p> <p>Національний Парк "Сад каменів" - це одна із восьми захищених територій, яка в 2000 році була включена до складу зони Великих Блакитних Гір у списку Світової Спадщини ЮНЕСКО.</p>
Тибет, Китайська Народна Республіка	Великий Каньйон Ярлунг Цангпо (Yarlung Tsangpo Grand Canyon) ³²	-	Уряд КНР оголосив про створення Національного Заповідника Великого каньйону Ярлунг Цангпо, але жодних документів не ухвалено.

2) Статус та правове регулювання територій природних національних парків Європи та США

³⁰ Capertee Valley [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Capertee_Valley.

³¹ Environment Protection and Biodiversity Conservation Act 1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2016C00777>.

³² Yarlung Tsangpo Grand Canyon [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://en.wikipedia.org/wiki/Yarlung_Tsangpo_Grand_Canyon.

Розглянувши законодавство деяких європейських країн та США, ми виявили, що закон, який регулює території національних парків, є в **Чорногорії та США**. У **Хорватії, Німеччині, Естонії та Словенії** дане питання регулюється Законом Про Охорону природи. У США статус території національного парку встановлюється **окремим законом**.

Таблиця 2

Порівняльна таблиця правового регулювання територій національних парків в Європі та США

Країна	Правове регулювання	Статус територій
Республіка Чорногорія	<p>Закон Про Національні Парки (Zakon o nacionalnim parkovima)³³ Урядове Агентство Національних Парків Чорногорії (Nacionalni parkovi Crne Gore)³⁴ – здійснює управління парками. Захист, просування і розвиток національних парків здійснюється на підставі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Просторового плану для спеціальних цілей; - Плану управління; - Річної програми управління. 	<p>Статус Національних Парків. Національні Парки створює уряд Чорногорії.</p>
США	<p>Закон Про Національні парки та Рекреацію (National Parks and Recreation Act of 1978, Публічне Право (Public Law 95-625))³⁵ Органічний закон 1916 р.³⁶ створив Службу Національного Парку (National Park Service), що здійснює управління парком.</p>	<p>Статус кожного національного парку встановлюється окремим законом, наприклад Закон Про Національний Парк «Великий Каньйон»³⁷, що його затвердив Конгрес.</p>

³³ ZAKON O NACIONALNIM PARKOVIMA [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.nparkovi.me/sajt/images/stories/Zakon_o_nacionalnim_parkovima.pdf.

³⁴ Nacionalni parkovi Crne Gore [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nparkovi.me/sajt/>.

³⁵ PUBLIC LAW 95-625-NOV. 10, 1978 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.fs.fed.us/cdt/pdf_documents/pl_95-625.pdf.

³⁶ ORGANIC ACT (1916) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.nps.gov/mora/learn/management/upload/ORGANIC-ACT.pdf>.

	<p>Федеральний рівень охоронюваних територій управляється різними установами, більшість з яких є частиною Служби Національного Парку, бюро Департаменту Внутрішніх Справ Сполучених Штатів.</p>	<p>Національні парки відносяться до системи національних парків.</p> <p>Національні Парки – це територія, що охороняється на федеральному рівні.</p>
Республіка Хорватія	<p>Окремого закону, який би регулював території природних національних парків, не знайдено.</p> <p>Закон Про Охорону природи³⁸ Управління та охорону національними парками здійснює центральний уряд.</p> <p>Державний Інститут Захисту Природи (Croatian Državni zavod za zaštitu prirode)³⁹ забезпечує централізований нагляд і здійснює експертизу конкретної території (визначає її цінність) та визначає режим управління територією.</p> <p>Національна Стратегія та План Дій щодо захисту біологічного та ландшафтного різноманіття є основним стратегічним документом з охорони природи в Республіці Хорватія.</p>	<p>Відповідно до Закону Про Охорону природи Національний Парк є однією з категорій природоохоронних територій.</p> <p>Парламент Республіки Хорватія проголошує території Національними Парками.</p> <p>Процедура проголошення охоронної території встановлюється Законом Про Охорону природи (стаття 123-129).</p>
Федеративна Республіка	<p>Окремого закону, який би регулював території природних національних парків, не знайдено.</p>	<p>Відповідно до Федерального Закону Про Охорону природи національний парк є одним з видів</p>

³⁷ U.S. Statutes at Large, Vol. 40, Part 1, Chap. 44, pp. 1175-78. "An Act To establish the Grand Canyon National Park in the State of Arizona." S. 390, Public Act No. 277 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.loc.gov/law/help/statutes-at-large/65th-congress/session-3/c65s3ch44.pdf>.

³⁸ Zakon o zaštiti prirode [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1658.html.

³⁹ State institute for nature protection [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dzzp.hr/eng/>.

<p>Німеччина</p>	<p>Федеральний Закон Про Охорону природи (BNatSchG)⁴⁰</p> <p>Федеральні Землі несуть відповідальність за захист природи, але необхідна координація на міжрегіональному рівні.</p> <p>Організація EUROPARC DEUTSCHLAND⁴¹ була створена для координації діяльності із захисту природи на міжрегіональному рівні.</p>	<p>природоохоронної території.</p> <p>Національні парки також називаються великомасштабними заповідними територіями.</p> <p>Національні парки визначаються федеральними землями в консультації з Федеральним Міністерством навколишнього середовища, охорони природи, будівництва та ядерної безпеки та Федеральним Міністерством транспорту та цифрової інфраструктури (пункт 5 статті 22 BNatSchG).</p>
<p>Республіка Словенія</p>	<p>Окремого закону, який би регулював території природних національних парків, не знайдено.</p> <p>Закон Про Охорону природи⁴²</p> <p>Національні парки повинні мати плани з управління.</p> <p>Міністерство екології та територіального планування.⁴³</p>	<p>Відповідно до Закону Про Охорону природи до категорії захищених територій відносяться Національні Парки.</p> <p>Національний парк – захищена територія.</p> <p>Охоронювана територія встановлюється урядом або компетентним органом однієї або декількох місцевих громад.</p> <p>Національний Парк та охоронювана територія, що має виключне державне значення або має велике міжнародне значення, має бути встановлена Національними Зборами Республіки Словенія.</p>

⁴⁰ Act on Nature Conservation and Landscape Management (Federal Nature Conservation Act – BNatSchG) of 29 July 2009 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=234517.

⁴¹ EUROPARC Deutschland [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarc-deutschland.de>.

⁴² NATURE CONSERVATION ACT [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ohranjanje_narave/en/ohranjanje_narave.pdf.

⁴³ Ministry of the Environment and Spatial Planning [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.mop.gov.si/en/areas_of_work/nature/nature_parks_of_slovenia/.

<p>Естонська Республіка</p>	<p>Окремого закону, який би регулював території природних національних парків, не знайдено.</p> <p>Закон Про Охорону природи (Nature Conservation Act)⁴⁴ регулює території, що знаходяться під охороною, його метою є захист, збереження природного середовища, культурної цінності та сприяння раціональному використанню природних ресурсів.</p> <p>У 1994 році Естонія ратифікувала Конвенцію Про Біологічне різноманіття.</p>	<p>Національні парки відносяться до територій, що знаходяться під охороною.</p> <p>Національний парк – це територія, що знаходиться під охороною та призначена для збереження, захисту, відновлення, проведення досліджень, створення природного середовища ландшафтів, культурної спадщини та збалансованого використання навколишнього середовища природоохоронної території.</p> <p>Національний парк може включати природні заповідники, спеціальні зони управління та обмежені зони управління.</p> <p>Відповідно до Закону, територія підлягає охороні в якості захищеної території чи спеціальної охоронюваної території відповідно до Постанови Уряду Республіки.</p>
------------------------------------	--	---

3) Нормативно-правове регулювання рекреаційних та туристично-рекреаційних зон в США та Європі (поняття, види, статус туристично-рекреаційних територій національного і місцевого значення, порядок створення та діяльність в них).

⁴⁴ Nature Conservation Act [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/508112013010/consolide>.

Розглянувши нормативно-правові документи таких країн, як **США, Німеччина, Польща та Словенія**, ми виявили, що поняття рекреаційної зони законодавчо закріплене в **США**. В Німеччині в Законі Про Охорону природи є поняття **рекреація**, а в Польщі **Розпорядженням Міністра Регіонального Розвитку та Будівництва щодо обліку землі та будівель** встановлено типи рекреаційних територій та дозвілля. Конкретний правовий режим рекреаційної території залежить від її місцезнаходження та визначається нормами різних законодавчих актів. Більш конкретної інформації, яка б стосувалась нормативно-правового регулювання рекреаційних та туристично-рекреаційних територій, не знайдено.

Таблиця 3

Порівняльна таблиця законодавчого регулювання рекреаційної та туристично-рекреаційної зони

Країна	Правове регулювання	Поняття рекреаційної та туристично-рекреаційної зони	Види рекреаційної та туристично-рекреаційної зони	Статус туристично-рекреаційних територій національного і місцевого значення	Порядок створення та діяльність в них
США	Закон Про Національні парки та Рекреацію (National Parks and Recreation Act of 1978, Публічне Право (Public Law	Відповідно до Кодексу Федеральних Правил США, Закон Про Урбаністичні парки та рекреаційне оздоровлення, Рекреаційні території і простір (Recreation Areas and	Чіткої класифікації не знайдено. Рекреаційні території можуть включати в себе багатоцільові громадські центри, для яких рекреація є		Конкретний правовий режим рекреаційної зони залежить від її місцезнаходження. Управління рекреаційними зонами здійснюють: - Бюро землеуправління (Bureau of Land Management (BLM));

	<p>95-625)⁴⁵</p> <p>Кодекс Федеральних Правил США (Code of Federal Regulations, Title 36), Частина 72 – Закон Про Урбаністичні парки та рекреаційне оздоровлення⁴⁶, Рекреаційні території і простір (Recreation Areas and Facilities)⁴⁷ – надання грантів</p>	<p>Facilities)⁴⁸ - це парки, будівлі, місця чи інший внутрішній чи зовнішній простір, що призначений для відпочинку та управляються державними чи приватними неприбутковими агентствами з метою обслуговування потреб відпочинку мешканців громади.</p> <p>Ці об'єкти повинні бути відкритими для громадськості та легко доступними для житлових кварталів.</p> <p>Національні рекреаційні зони - це землі поблизу великих водосховищ, які пропонують відвідувачам можливість відпочити на водних майданчиках: від плавання та байдарках до риболовлі та катання на човні.</p>	<p>однією з основних цілей.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Служба рибних ресурсів та дикої природи (Fish and Wildlife Service (FWS)); - Служба Лісу (Forest Service (FS)) - Служба Національного Парку (National Park Service (NPS)) - Інженерний Корпус Армії США (U.S. Army Corps of Engineers (USACE)) - Бюро меліорації (U.S. Bureau of Reclamation (USBR)). <p>Перші рекреаційні зони були встановлені міжвідомчим меморандумом про співпрацю між Бюро меліорації США та Службою національних парків.</p> <p>Президентський консультативний комітет з питань відпочинку видав політику виконавчої влади, яка встановила критерії для створення Національних рекреаційних зон.</p> <p>Наприклад, 11 Національних</p>
--	--	--	---------------------------------	--	---

⁴⁵ PUBLIC LAW 95-625-NOV. 10, 1978 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.fs.fed.us/cdt/pdf_documents/pl_95-625.pdf.

⁴⁶ Code of Federal Regulations [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.ecfr.gov/cgi-bin/text-idx?SID=c9d6bbc3e825b89878f0b669f7676985&mc=true&tpl=/ecfrbrowse/Title36/36tab_02.tpl.

⁴⁷ Recreation Areas and Facilities Law and Legal Definition [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://definitions.uslegal.com/r/recreation-areas-and-facilities/>.

⁴⁸ Recreation Areas and Facilities Law and Legal Definition [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://definitions.uslegal.com/r/recreation-areas-and-facilities/>.

					<p>Рекреаційних Зон були розроблені як результат реалізації Федерального Водного Проекту Бюро меліорації.</p> <p>У 1972 році Конгрес створив Національний центр відпочинку Gateway під управлінням служби Національного парку, таким чином, він став першим міським національним парком.</p>
<p>Федеративна Республіка Німеччина</p>	<p>Конкретного закону не знайдено.</p> <p>Федеральний Закон Про Охорону природи (BNatSchG)⁴⁹</p> <p>Федеральний Закон Про Ліс</p>	<p>Відповідно до Закону Про Охорону природи, рекреація – природна та дозвільна діяльність, що призначена бути сумісною з охороною природи та ландшафтів, включаючи спортивні заходи в сільській місцевості, сумісні з охороною природи та ландшафтів, якщо така діяльність не перешкоджає досягненню інших цілей охорони природи та управління ландшафтами.</p>			<p>В Законі Про Охорону природи встановлено, що для відпочинку на свіжому повітрі відповідні території для рекреаційних цілей з точки зору їх властивостей та місця розташування повинні бути захищені і збережені та доступні в особливо заселених районах та районах, близьких до населених пунктів.</p> <p>Федеральний уряд, Землі та інші юридичні особи, що знаходяться під публічним правом, надають у рекреаційних цілях та в розумних</p>

⁴⁹ Act on Nature Conservation and Landscape Management (Federal Nature Conservation Act – BNatSchG) of 29 July 2009 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=234517.

					межах земельні ділянки, що знаходяться в їх власності або в їхньому розпорядженні, які природно підходять для громадського відпочинку або дозволяють чи сприяють громадському доступу до таких ділянок землі в тій мірі, в якій це сумісно зі сталим використанням та іншими цілями природоохоронного та ландшафтного господарства і не суперечить встановленій суспільній меті.
Республіка Польща	Розпорядження Міністра Регіонального Розвитку та Будівництва щодо обліку землі та будівель (Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji	Відповідно до Розпорядження Міністра рекреаційні зони (tereny rekreacyjno-wypoczynkowe) відносяться до земель під забудову та урбанізованих земель (grunty zabudowane i zurbanizowane).	До рекреаційних території та дозвілля належать території, що не знаходяться під будинками та відповідним обладнанням: ⁵² - Зони відпочинку, території дитячих майданчиків, пляжі, парки, сквери, зелені території за межами лінії вулиць.		

	<p>gruntów i budynków)⁵⁰</p> <p>Закон Про Охорону природи⁵¹</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Історичні місця, наприклад руїни замків, укріплення, кургани, пам'ятки природи. - Спортивні майданчики, такі як стадіони, лижні трампліни, басейни, місця для спортивної стрільби, поля для гольфу. - Розважальні території: луна-парки, парки розваг. - Зоологічні та ботанічні сади. - Нерозвинені зелені території, що не класифікуються як ліс, лісові угіддя. - Території сімейних земельних ділянок, що не підлягають 		
--	--	--	--	--	--

⁵² ZALICZANIE GRUNTÓW DO POSZCZEGÓLNYCH UŻYTKÓW GRUNTOWYCH [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.legis-wydawnictwo.pl/files/365260120/file/W.Zalacznik_nr_6.pdf.

⁵⁰ § 68 Podział gruntów, Dz.U.2016.0.1034 t.j. - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.arslege.pl/podzial-gruntow/k173/a20878/>.

⁵¹ Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040920880>.

			сільськогосподарсько му використанню.		
Республіка Словенія	Інформації не знайдено. Розглянуто Закон Про Охорону природи. ⁵³ Положень, що регулюють рекреаційні території, даний закон не містить.	-	-	-	-

**Інформацію підготувала Валентина Головань,
аналітик Європейського Інформаційно-Дослідницького Центру**

⁵³NATURE CONSERVATION ACT [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ohranjanje_narave/en/ohranjanje_narave.pdf.